

[Miljøministeren]

lige eller miljøskadelige bekæmpelsesmidler ikke længere skal kunne godkendes, *at* bekæmpelsesmidler, som kan erstattes af væsentligt mindre farlige eller skadelige midler eller metoder, ikke godkendes, og *at* midler godkendt af Giftnævnet skal godkendes efter de nugældende regler. Arbejdet, hvori Landbrugsministeriets institutioner vil blive inddraget, vil blive tilrettelagt efter drøftelse i Bekæmpelsesmiddelrådet, hvori alle berørte myndigheder og organisationer er repræsenteret.

Endvidere foreslås det, at provenuet af afgifterne for godkendelse kan bruges på følgende områder: forskning i bekæmpelsesmidlers indvirkning på sundhed og miljø, oplysning om midlernes rette anvendelse og undervisning i brugen af bekæmpelsesmidler.

Som det næste led i opfølgningen af dagsordenen er jeg ved at udarbejde en handlingsplan om nedsættelse af forbruget af bekæmpelsesmidler.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale det til Folketingets velvillige behandling.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg skal herved tillade mig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af forskellige miljø- og planlægningslove. (Region- og sektorplanlægning).

(Lovforslag nr. L 24).

Lovforslaget er en opfølgning af arealudvalgets 1. delbetænkning, som indeholder forslag til forenklinger af miljø- og planlægningslovene.

Lovforslaget indebærer ændringer af miljøbeskyttelsesloven, vandforsyningsloven, naturfredningsloven, råstofloven og lands- og regionplanlovene.

Lovforslaget er en genfremsættelse af det den 29. januar 1986 fremsatte lovforslag nr. L 144, som ikke nåede at blive færdigbehandlet i sidste folketingssamling. Jeg kan derfor henvise til mine bemærkninger ved fremsættelsen, der er optaget i folketingets forhandling 1985-86, 2. samling, sp. 5966-5969.

I lovforslaget er foretaget enkelte ændringer, dels konsekvensændringer som følge af det af Folketinget den 29. maj 1986 vedtagne forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse, L 176, dels et par mindre, hovedsa-

gelig redaktionelle ændringer og præciseringer i henholdsvis miljøbeskyttelsesloven (lovforslagets § 1) og loven om regionplanlægning i hovedstadsområdet (lovforslagets § 6). Endvidere er der sket en ajourføring af bemærkningerne til lovforslagets § 7 om lovens ikrafttræden.

Herudover er der i lovforslaget medtaget forslag om, at der i lands- og regionplanloven og loven om regionplanlægning i hovedstadsområdet (lovforslagets §§ 5 og 6) indføres en hjemmel for miljøministeren til at fastsætte regler om adgangen til at klage over afgørelser, som henlægges til en styrelse (planstyrelsen), herunder at bestemme, at styrelsens afgørelser ikke skal kunne påklages til ministeren.

Med en sådan hjemmel er det naturligvis ikke tanken at delegere miljøministerens kompetence til at udstede landsplandirektiver eller kompetencen til at godkende regionplaner og regionplanrevisioner, men der er andre afgørelser og opgaver, som jeg finder det ubetænkeligt at delegere til en styrelses endelige afgørelse. De nærmere regler om, hvilke afgørelser der kan henlægges til planstyrelsen, er forudsat fastlagt i en bekendtgørelse, der vil blive forhandlet med de berørte statslige myndigheder og de kommunale organisationer.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til Folketingets velvillige behandling.

Tinning (VS):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om den praktiske gennemførelse af flygtningepolitikken.

(Beslutningsforslag nr. B 6).

Jeg skal i øvrigt henvise til beslutningsforslagets tekst og de bemærkninger, som ledsager det.

Uden for dagsordenen foretoges:

Valg af 1 medlem til Jernbanerådet.

Formanden:

I skrivelse af 30. september 1986 anmoder ministeren for offentlige arbejder om, at der

[Formanden]

af folketinget må blive foretaget valg af et nyt medlem til Jernbanerådet i stedet for medlem af folketinget Brusvang, der er afgået ved døden.

Som nyt medlem har vedkommende gruppe udpeget medlem af folketinget Arne Melchior (CD).

Den pågældende er herefter valgt.

Meddelelse om valggrupper:**Formanden:**

Som punkterne 1-32 er optaget en række valg af stående udvalg m.v.

Vedrørende disse valg er for så vidt angår punkterne 1, 27, 29, 31 og 32 anmeldt følgende valgforbund:

en gruppe på 93 medlemmer: Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Venstresocialisterne;

en gruppe på 85 medlemmer: Det Konservative Folkeparti, Venstre, Centrum-demokraterne, Kristeligt Folkeparti, Fremskridtspartiet og Steenholdt (Grønl.).

Med hensyn til punkterne 2-26, 28 og 30 er anmeldt følgende valgforbund:

en gruppe på 85 medlemmer: Det Konservative Folkeparti, Venstre, Centrum-demokraterne, Kristeligt Folkeparti, Fremskridtspartiet og Steenholdt (Grønl.);

en gruppe på 83 medlemmer: Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Venstresocialisterne;

en gruppe på 10 medlemmer: Det Radikale Venstre.

Der foreligger indstilling fra de forskellige grupper om disse valg.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Valg af 16 medlemmer til udvalget for forretningsordenen.*Valgt blev:*

- 1 Jytte Andersen (S)
- 2 J. K. Hansen (S)
- 3 Anker Jørgensen (S)
- 4 Søren B. Jørgensen (S)
- 5 Nørgaard-Sørensen (S)

- 6 Agerschou (SF)
- 7 Ebba Strange (SF)
- 8 Lone Dybkjær (RV)
- 9 Annelise Gotfredsen (KF)
- 10 Hagen Hagensen (KF)
- 11 Karen Thurøe Hansen (KF)
- 12 Bjørn Elmquist (V)
- 13 Ivar Hansen (V)
- 14 Bollmann (CD)
- 15 Dohrmann (FP)
- 16 Steffensen (KRF)

(Udvalget for forretningsordenen består af folketingets præsidium tillige med de ovenfor valgte).

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Valg af 17 medlemmer til udvalget til valgsprøvelse.*Valgt blev:*

- 1 Annelise Gotfredsen (KF)
- 2 Lizzie Lichtenberg (KF)
- 3 Carl Martin Christensen (KF)
- 4 Houe (KF)
- 5 Bjørn Elmquist (V)
- 6 Birthe Rønn Hornbech (V)
- 7 Arne Melchior (CD)
- 8 Kofod-Svendsen (KRF)
- 9 Hanne Andersen (S)
- 10 Svend Andersen (S)
- 11 Baadsgaard (S)
- 12 Ole Vagn Christensen (S)
- 13 Torben Lund (S)
- 14 Tastesen (S)
- 15 Agerschou (SF)
- 16 Leif Hermann (SF)
- 17 Aase Olesen (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til arbejdsmarkedsudvalget.*Valgt blev:*

Til medlemmer:

- 1 Bo Kristensen (KF)
- 2 Flemming Jensen (KF)
- 3 Houe (KF)
- 4 Jette Thomsen (KF)

- 5 Jens Peter Jensen (V)
- 6 Tørnæs (V)
- 7 Bollmann (CD)
- 8 Kofod-Svendsen (KRF)
- 9 Jytte Andersen (S)
- 10 Bakholt (S)
- 11 Ole Vagn Christensen (S)
- 12 Søren B. Jørgensen (S)
- 13 Kaj Poulsen (S)
- 14 Lilli Gyldenkilde (SF)
- 15 Ole Henriksen (SF)
- 16 Elisabeth Bruun Olesen (VS)
- 17 Estrup (RV)

Til stedfortrædere for:

- 1-4 Kirkegaard (KF)
Connie Hedegaard (KF)
- 5-6 Bjørn Elmquist (V)
Elsebeth Kock-Petersen (V)
- 7 Birgith Mogensen (CD)
- 8 Svend Åge Petersen (KF)
- 9-13 Joanna Rønn (S)
Taanquist (S)
- 14-15 Carsten Andersen (SF)
Tommy Dinesen (SF)
- 16 Tinning (VS)
- 17 Lone Dybkjær (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til boligudvalget.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Agnete Laustsen (KF)
- 2 Birgit Fogh-Andersen (KF)
- 3 Svend Åge Petersen (KF)
- 4 Merete Aarup (KF)
- 5 Bente Nielsen (V)
- 6 Helge Sander (V)
- 7 Birgith Mogensen (CD)
- 8 Arne Bjerregaard (KRF)
- 9 Svend Andersen (S)
- 10 Bakholt (S)
- 11 Baadsgaard (S)
- 12 Knud Damgaard (S)
- 13 Torben Lund (S)
- 14 Lissa Mathiasen (S)
- 15 Ruth Olsen (SF)
- 16 Pelle Voigt (SF)
- 17 Estrup (RV)

Til stedfortrædere for:

- 1-4 Lizzie Lichtenberg (KF)
Helge Adam Møller (KF)
- 5-6 Jens Peter Jensen (V)
Niels Anker Kofoed (V)
- 7 Fischer (KF)
- 8 Pia Kjærsgaard (FP)
- 9-14 Kaj Poulsen (S)
Søgaard (S)
- 15-16 Leif Hermann (SF)
Albrechtsen (VS)
- 17 Niels Helveg Petersen (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til det energipolitiske udvalg.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Annelise Gotfredsen (KF)
- 2 Ahlmann-Ohlsen (KF)
- 3 Kent Kirk (KF)
- 4 Helge Adam Møller (KF)
- 5 Niels Anker Kofoed (V)
- 6 Tørnæs (V)
- 7 Birgith Mogensen (CD)
- 8 Steffensen (KRF)
- 9 Mette Groes (S)
- 10 Søren Hansen (S)
- 11 Hans Hækkerup (S)
- 12 Helge Mortensen (S)
- 13 Poul Nielson (S)
- 14 Løvig Simonsen (S)
- 15 Riishøj (SF)
- 16 Tinning (VS)
- 17 Lone Dybkjær (RV)

Til stedfortrædere for:

- 1-4 Flemming Hansen (KF)
Svend Åge Petersen (KF)
- 5-6 Jens Peter Jensen (V)
Bente Nielsen (V)
- 7 Fischer (KF)
- 8 Ove Jensen (FP)
- 9-14 Erik Holst (S)
Risgaard Knudsen (S)
- 15-16 Stillinger (SF)
Anne Grete Holmsgård (SF)
- 17 Larsen-Ledet (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til erhvervsudvalget.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Henning Andersen (KF)
- 2 Flemming Hansen (KF)
- 3 Jette Thomsen (KF)
- 4 Aagaard (KF)
- 5 Svend Heiselberg (V)
- 6 Jens Peter Jensen (V)
- 7 Arne Melchior (CD)
- 8 Inger Stilling Pedersen (KRF)
- 9 Svend Andersen (S)
- 10 Erling Jensen (S)
- 11 Kelm-Hansen (S)
- 12 Tove Lindbo Larsen (S)
- 13 Lissa Mathiasen (S)
- 14 Bjørn Westh (S)
- 15 Jes Lunde (SF)
- 16 Rahbæk Møller (SF)
- 17 Larsen-Ledet (RV)

Til stedfortrædere for:

- 1-4 Carl Martin Christensen (KF)
Arne Lund (KF)
- 5-6 Elsebeth Kock-Petersen (V)
Skrumtsager Skau (V)
- 7 Knud Østergaard (KF)
- 8 Dohrmann (FP)
- 9-14 Arne Jensen (S)
Lerke (S)
- 15-16 Birthe Hansen (SF)
Elisabeth Bruun Olesen (VS)
- 17 Aase Olesen (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Valg af 17 medlemmer til finansudvalget.

Valgt blev:

- 1 Collet (KF)
- 2 Henning Andersen (KF)
- 3 Annelise Gotfredsen (KF)
- 4 Bo Kristensen (KF)
- 5 Ivar Hansen (V)
- 6 Fogh Rasmussen (V)
- 7 Arne Melchior (CD)
- 8 Arne Bjerregaard (KRF)

- 9 Baadsgaard (S)
- 10 Camre (S)
- 11 Helle Degn (S)
- 12 Erenbjerg (S)
- 13 Nørgaard-Sørensen (S)
- 14 Erling Olsen (S)
- 15 Ingerlise Koefoed (SF)
- 16 Jes Lunde (SF)
- 17 Bilgrav-Nielsen (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til forsvarsudvalget.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Houe (KF)
- 2 Arentoft (KF)
- 3 Bo Kristensen (KF)
- 4 Arne Lund (KF)
- 5 Niels Anker Kofoed (V)
- 6 Sønderby (V)
- 7 Arne Melchior (CD)
- 8 Inger Stilling Pedersen (KRF)
- 9 Lasse Budtz (S)
- 10 Knud Damgaard (S)
- 11 Hjortnæs (S)
- 12 Korneliusen (S)
- 13 Løvig Simonsen (S)
- 14 Søgaard (S)
- 15 Thoft (SF)
- 16 Pelle Voigt (SF)
- 17 Stinus (RV)

Til stedfortrædere for:

- 1-4 Connie Hedegaard (KF)
Ikast (KF)
- 5-6 Ivar Hansen (V)
Fogh Rasmussen (V)
- 7 Bollmann (CD)
- 8 Per Stig Møller (KF)
- 9-14 Hans Hækkerup (S)
Joanna Rønn (S)
- 15-16 Hanne Thanning Jacobsen (SF)
Albrechtsen (VS)
- 17 Bilgrav-Nielsen (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Valg af 17 medlemmer til indfødsretsudvalget.

Valgt blev:

- 1 Lizzie Lichtenberg (KF)
- 2 Fischer (KF)
- 3 Kirkegaard (KF)
- 4 Lis Aaltonen (KF)
- 5 Elsebeth Kock-Petersen (V)
- 6 Sønderby (V)
- 7 Dohrmann (FP)
- 8 Inger Stilling Pedersen (KRF)
- 9 Hanne Andersen (S)
- 10 Ole Vagn Christensen (S)
- 11 Jytte Hilden (S)
- 12 Lohmann (S)
- 13 Torben Lund (S)
- 14 Henning Rasmussen (S)
- 15 Inger Harms (SF)
- 16 Ruth Olsen (SF)
- 17 Dagmar Mørk Jensen (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til kirkeudvalget.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Alice Brask (KF)
- 2 Karen Thurøe Hansen (KF)
- 3 Ikast (KF)
- 4 Eva Møller (KF)
- 5 Povl Brøndsted (V)
- 6 Birthe Rønn Hornbech (V)
- 7 Bente Juncker (CD)
- 8 Steffensen (KRF)
- 9 Arne Jensen (S)
- 10 Qvist Jørgensen (S)
- 11 Korneliusen (S)
- 12 Tove Lindbo Larsen (S)
- 13 Henning Nielsen (S)
- 14 Nørgaard-Sørensen (S)
- 15 Inger Harms (SF)
- 16 Hanne Thanning Jacobsen (SF)
- 17 Ole Vig Jensen (RV)

Til stedfortrædere for:

- 1-4 Birgit Fogh-Andersen (KF)
- Kirkegaard (KF)
- 5-6 Helge Sander (V)

- Sønderby (V)
- 7 Rønholt (KF)
- 8 Poulsaard (FP)
- 9-14 Helge Mortensen (S)
- Taanquist (S)
- 15-16 Agerschou (SF)
- Lenger (SF)
- 17 Dagmar Mørk Jensen (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til kommunaludvalget.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Karen Højte Jensen (KF)
- 2 Flemming Jensen (KF)
- 3 Lizzie Lichtenberg (KF)
- 4 Lis Aaltonen (KF)
- 5 Svend Heiselberg (V)
- 6 Niels Anker Kofoed (V)
- 7 Maisted (V)
- 8 Steffensen (KRF)
- 9 Hanne Andersen (S)
- 10 Dorte Bennedsen (S)
- 11 Tove Lindbo Larsen (S)
- 12 Lerke (S)
- 13 Henning Rasmussen (S)
- 14 Taanquist (S)
- 15 Agerschou (SF)
- 16 Tommy Dinesen (SF)
- 17 Ole Vig Jensen (RV)

Til stedfortrædere for:

- 1-4 Carl Martin Christensen (KF)
- Merete Aarup (KF)
- 5-7 Elsebeth Kock-Petersen (V)
- Bente Nielsen (V)
- 8 Bente Juncker (CD)
- 9-14 Bakholt (S)
- Stavad (S)
- 15-16 Birthe Hansen (SF)
- Lenger (SF)
- 17 Dagmar Mørk Jensen (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til kulturudvalget.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Annelise Gotfredsen (KF)
- 2 Connie Hedegaard (KF)
- 3 Flemming Jensen (KF)
- 4 Per Stig Møller (KF)
- 5 Helge Sander (V)
- 6 Hanne Severinsen (V)
- 7 Poulsgaard (FP)
- 8 Inger Stilling Pedersen (KRF)
- 9 Poul Nielson (S)
- 10 Søren Hansen (S)
- 11 Jytte Hilden (S)
- 12 Qvist Jørgensen (S)
- 13 Jimmy Stahr (S)
- 14 Tastesen (S)
- 15 Birthe Hansen (SF)
- 16 Ingerlise Koefoed (SF)
- 17 Bernhard Baunsgaard (RV)

Til stedfortrædere for:

- 1-4 Fischer (KF)
Kirkegaard (KF)
- 5-6 Povl Brøndsted (V)
Birthe Rønn Hornbech (V)
- 7 Eva Møller (KF)
- 8 Arne Melchior (CD)
- 9-14 Helle Degn (S)
Helge Mortensen (S)
- 15-16 Stilling (SF)
Tinning (VS)
- 17 Bilgrav-Nielsen (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til landbrugs- og fiskeriudvalget.*Valgt blev:*

Til medlemmer:

- 1 Grove (KF)
- 2 Carl Martin Christensen (KF)
- 3 Collet (KF)
- 4 Rønholt (KF)
- 5 Povl Brøndsted (V)
- 6 Sønderby (V)
- 7 Arne Bjerregaard (KRF)
- 8 Steenholdt (Grønl.)
- 9 Svend Andersen (S)
- 10 Arne Jensen (S)
- 11 Lohmann (S)

12 Henning Nielsen (S)

13 Stavad (S)

14 Bjørn Westh (S)

15 Gade (SF)

16 Inger Harms (SF)

17 Larsen-Ledet (RV)

Til stedfortrædere for:

- 1-4 Henning Andersen (KF)
Kent Kirk (KF)
- 5-6 Bjørn Elmquist (V)
Svend Heiselberg (V)
- 7 Knud Østergaard (KF)
- 8 Arne Melchior (CD)
- 9-14 Preben Lange (S)
Helge Mortensen (S)
- 15-16 Birthe Hansen (SF)
Stilling (SF)
- 17 Ole Vig Jensen (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til markedsudvalget.*Valgt blev:*

Til medlemmer:

- 1 Kent Kirk (KF)
- 2 Collet (KF)
- 3 Grove (KF)
- 4 Arne Lund (KF)
- 5 Bjørn Elmquist (V)
- 6 Svend Heiselberg (V)
- 7 Tørnæs (V)
- 8 Bollmann (CD)
- 9 Hjortnæs (S)
- 10 Arne Jensen (S)
- 11 Risgaard Knudsen (S)
- 12 Ivar Nørgaard (S)
- 13 Bjørn Westh (S)
- 14 Gade (SF)
- 15 Lilli Gyldenkilde (SF)
- 16 Albrechtsen (VS)
- 17 Niels Helveg Petersen (RV)

Til stedfortrædere for:

- 1-4 Rønholt (KF)
Aagaard (KF)
- 5-6 Niels Anker Kofoed (V)
Skrumsager Skau (V)
- 7 Ole Bernt Henriksen (KF)

- 8 Kofod-Svendsen (KRF)
- 9-13 Svend Auken (S)
Preben Lange (S)
- 14-15 Inger Harms (SF)
Leif Hermann (SF)
- 16 Elisabeth Bruun Olesen (VS)
- 17 Stinus (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til miljø- og planlægningsudvalget.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Ahlmann-Ohlsen (KF)
- 2 Fischer (KF)
- 3 Ole Bernt Henriksen (KF)
- 4 Svend Åge Petersen (KF)
- 5 Bente Nielsen (V)
- 6 Sønderby (V)
- 7 Maisted (V)
- 8 Steffensen (KRF)
- 9 Ritt Bjerregaard (S)
- 10 Camre (S)
- 11 Erik Holst (S)
- 12 Tove Lindbo Larsen (S)
- 13 Henning Nielsen (S)
- 14 Løvig Simonsen (S)
- 15 Margrete Auken (SF)
- 16 Leif Hermann (SF)
- 17 Lone Dybkjær (RV)

Til stedfortrædere for:

- 1-4 Rønholt (KF)
Lis Aaltonen (KF)
- 5-7 Hanne Severinsen (V)
Skrunsager Skau (V)
- 8 Arne Melchior (CD)
- 9-14 Dorte Bennedsen (S)
Hjortnæs (S)
- 15-16 Gade (SF)
Anne Grete Holmsgård (SF)
- 17 Dagmar Mørk Jensen (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til udvalget om offentlige arbejder.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Ikast (KF)
- 2 Ahlmann-Ohlsen (KF)
- 3 Arentoft (KF)
- 4 Lizzie Lichtenberg (KF)
- 5 Svend Heiselberg (V)
- 6 Jens Peter Jensen (V)
- 7 Arne Melchior (CD)
- 8 Inger Stilling Pedersen (KRF)
- 9 Ole Vagn Christensen (S)
- 10 Erenbjerg (S)
- 11 J. K. Hansen (S)
- 12 Lerke (S)
- 13 Helge Mortensen (S)
- 14 Jimmy Stahr (S)
- 15 Tommy Dinesen (SF)
- 16 Ole Henriksen (SF)
- 17 Bilgrav-Nielsen (RV)

Til stedfortrædere for:

- 1-4 Alice Brask (KF)
Flemming Hansen (KF)
- 5-6 Helge Sander (V)
Sønderby (V)
- 7 Aagaard (KF)
- 8 Dohrmann (FP)
- 9-14 Joanna Rønn (S)
Søgaard (S)
- 15-16 Margrete Auken (SF)
Elisabeth Bruun Olesen (VS)
- 17 Larsen-Ledet (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

17) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til det politisk-økonomiske udvalg.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Stetter (KF)
- 2 Collet (KF)
- 3 Ole Bernt Henriksen (KF)
- 4 Grethe Fenger Møller (KF)
- 5 Povl Brøndsted (V)
- 6 Ivar Hansen (V)
- 7 Bollmann (CD)
- 8 Steffensen (KRF)
- 9 Svend Auken (S)
- 10 Ritt Bjerregaard (S)
- 11 Anker Jørgensen (S)
- 12 Ivar Nørgaard (S)
- 13 Kaj Poulsen (S)

- 14 Henning Rasmussen (S)
- 15 Rahbæk Møller (SF)
- 16 Gert Petersen (SF)
- 17 Niels Helveg Petersen (RV)

Til stedfortrædere for:

- 1-4 Hågen Hågensen (KF)
Bo Kristensen (KF)
- 5-6 Fogh Rasmussen (V)
Tørnæs (V)
- 7 Arne Lund (KF)
- 8 Ove Jensen (FP)
- 9-14 Camre (S)
Lykkesøft (S)
- 15-16 Jes Lunde (SF)
Albrechtsen (VS)
- 17 Estrup (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

18) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til retsudvalget.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Hågen Hågensen (KF)
- 2 Annelise Gotfrædsen (KF)
- 3 Karen Thurøe Hansen (KF)
- 4 Grethe Fenger Møller (KF)
- 5 Bjørn Elmquist (V)
- 6 Birthe Rønn Hornbech (V)
- 7 Birgith Mogensen (CD)
- 8 Inger Stilling Pedersen (KRF)
- 9 Ole Espersen (S)
- 10 Erik B. Smith (S)
- 11 Korneliusen (S)
- 12 Torben Lund (S)
- 13 Lissa Mathiasen (S)
- 14 Jimmy Stahr (S)
- 15 Leif Hermann (SF)
- 16 Ebba Strange (SF)
- 17 Bernhard Baunsgaard (RV)

Til stedfortrædere for:

- 1-4 Fischer (KF)
Flemming Hansen (KF)
- 5-6 Niels Anker Kofoed (V)
Helge Sander (V)
- 7 Svend Åge Petersen (KF)
- 8 Helge Adam Møller (KF)
- 9-14 Joanna Rønn (S)
Tinning (VS)

- 15-16 Margrete Auken (SF)
Lenger (SF)
- 17 Larsen-Ledet (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

19) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til skatte- og afgiftsudvalget.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Hågen Hågensen (KF)
- 2 Collet (KF)
- 3 Stetter (KF)
- 4 Fogh Rasmussen (V)
- 5 Skrumsager Skau (V)
- 6 Bente Juncker (CD)
- 7 Ove Jensen (FP)
- 8 Kofod-Svendsen (KRF)
- 9 Jytte Hilden (S)
- 10 Hans Hækkerup (S)
- 11 Camre (S)
- 12 Lohmann (S)
- 13 Stavvad (S)
- 14 Tastesen (S)
- 15 Ruth Olsen (SF)
- 16 Thoft (SF)
- 17 Bernhard Baunsgaard (RV)

Til stedfortrædere for:

- 1-3 Arne Lund (KF)
Houe (KF)
- 4-5 Helge Sander (V)
Birthe Rønn Hornbech (V)
- 6 Aagaard (KF)
- 7 Carl Martin Christensen (KF)
- 8 Bente Nielsen (V)
- 9-14 Lissa Mathiasen (S)
Lykkesøft (S)
- 15-16 Jes Lunde (SF)
Lenger (SF)
- 17 Aase Olesen (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

20) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til socialudvalget.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Agnete Laustsen (KF)
- 2 Karen Højte Jensen (KF)
- 3 Lizzie Lichtenberg (KF)
- 4 Merete Aarup (KF)
- 5 Birthe Rønn Hornbech (V)
- 6 Hanne Severinsen (V)
- 7 Birgith Mogensen (CD)
- 8 Arne Bjerregaard (KRF)
- 9 Hanne Andersen (S)
- 10 Jytte Andersen (S)
- 11 Mette Groes (S)
- 12 Joanna Rønn (S)
- 13 Erik B. Smith (S)
- 14 Taanquist (S)
- 15 Agerschou (SF)
- 16 Birthe Hansen (SF)
- 17 Aase Olesen (RV)

Til stedfortrædere for:

- 1-4 Houe (KF)
Grethe Fenger Møller (KF)
- 5-6 Niels Anker Kofoed (V)
Skrunsager Skau (V)
- 7 Helge Adam Møller (KF)
- 8 Pia Kjærsgaard (FP)
- 9-14 Qvist Jørgensen (S)
Torben Lund (S)
- 15-16 Carsten Andersen (SF)
Tinning (VS)
- 17 Dagmar Mørk Jensen (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

21) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til uddannelsesudvalget.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Eva Møller (KF)
- 2 Kirkegaard (KF)
- 3 Karen Højte Jensen (KF)
- 4 Connie Hedegaard (KF)
- 5 Povl Brøndsted (V)
- 6 Helge Sander (V)
- 7 Bente Juncker (CD)
- 8 Steffensen (KRF)
- 9 Jytte Andersen (S)
- 10 J. K. Hansen (S)
- 11 Søgaard (S)
- 12 Lykketoft (S)
- 13 Nørgaard-Sørensen (S)
- 14 Erling Olsen (S)

- 15 Hanne Thanning Jacobsen (SF)
- 16 Stillinger (SF)
- 17 Ole Vig Jensen (RV)

Til stedfortrædere for:

- 1-4 Birgit Fogh-Andersen (KF)
Flemming Jensen (KF)
- 5-6 Elsebeth Kock-Petersen (V)
Hanne Severinsen (V)
- 7 Merete Aarup (KF)
- 8 Pia Kjærsgaard (FP)
- 9-14 Korneliusen (S)
Elisabeth Bruun Olesen (VS)
- 15-16 Rahbæk Møller (SF)
Riishøj (SF)
- 17 Estrup (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

22) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til udenrigsudvalget.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Stetter (KF)
- 2 Arentoft (KF)
- 3 Fischer (KF)
- 4 Connie Hedegaard (KF)
- 5 Bjørn Elmquist (V)
- 6 Sønderby (V)
- 7 Kofod-Svendsen (KRF)
- 8 Steenholdt (Grønl.)
- 9 Lasse Budtz (S)
- 10 Helle Degn (S)
- 11 Qvist Jørgensen (S)
- 12 Kelm-Hansen (S)
- 13 Lykketoft (S)
- 14 Robert Pedersen (S)
- 15 Riishøj (SF)
- 16 Pelle Voigt (SF)
- 17 Stinus (RV)

Til stedfortrædere for:

- 1-4 Per Stig Møller (KF)
Ikast (KF)
- 5-6 Jens Peter Jensen (V)
Bente Nielsen (V)
- 7 Bo Kristensen (KF)
- 8 Helge Adam Møller (KF)
- 9-14 Hans Hækkerup (S)
Erik B. Smith (S)
- 15-16 Inger Harms (SF)

- 17 Thoft (SF)
Estrup (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

23) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til udvalget angående videnskabelig forskning.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Alice Brask (KF)
- 2 Ole Bernt Henriksen (KF)
- 3 Helge Adam Møller (KF)
- 4 Per Stig Møller (KF)
- 5 Bjørn Elmquist (V)
- 6 Birthe Rønn Hornbech (V)
- 7 Bente Juncker (CD)
- 8 Kofod-Svendsen (KRF)
- 9 Dorte Bennedsen (S)
- 10 Baadsgaard (S)
- 11 Mette Groes (S)
- 12 Jytte Hilden (S)
- 13 Korneliusen (S)
- 14 Erling Olsen (S)
- 15 Ingerlise Koefoed (SF)
- 16 Rahbæk Møller (SF)
- 17 Estrup (RV)

Til stedfortrædere for:

- 1-4 Fischer (KF)
Kent Kirk (KF)
- 5-6 Niels Anker Kofoed (V)
Hanne Severinsen (V)
- 7 Eva Møller (KF)
- 8 Poulsgaard (FP)
- 9-14 Hanne Andersen (S)
Lerke (S)
- 15-16 Anne Grete Holmsgård (SF)
Elisabeth Bruun Olesen (VS)
- 17 Lone Dybkjær (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

24) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til et særligt udvalg til at behandle dansk sikkerhedspolitik.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Knud Østergaard (KF)

- 2 Karen Thurøe Hansen (KF)
- 3 Eva Møller (KF)
- 4 Grethe Fenger Møller (KF)
- 5 Bjørn Elmquist (V)
- 6 Ivar Hansen (V)
- 7 Bollmann (CD)
- 8 Kofod-Svendsen (KRF)
- 9 Svend Auken (S)
- 10 Ritt Bjerregaard (S)
- 11 Lasse Budtz (S)
- 12 Svend Jakobsen (S)
- 13 Anker Jørgensen (S)
- 14 Risgaard Knudsen (S)
- 15 Gert Petersen (SF)
- 16 Pelle Voigt (SF)
- 17 Stinus (RV)

Til stedfortrædere for:

- 1-4 Ole Bernt Henriksen (KF)
Bo Kristensen (KF)
- 5-6 Birthe Rønn Hornbech (V)
Sønderby (V)
- 7 Tørnæs (V)
- 8 Arne Melchior (CD)
- 9-14 Knud Damgaard (S)
Lykketoft (S)
- 15-16 Thoft (SF)
Albrechtsen (VS)
- 17 Niels Helveg Petersen (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

25) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til et særligt udvalg vedrørende teknologi.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Per Stig Møller (KF)
- 2 Fischer (KF)
- 3 Flemming Jensen (KF)
- 4 Eva Møller (KF)
- 5 Fogh Rasmussen (V)
- 6 Helge Sander (V)
- 7 Bente Juncker (CD)
- 8 Kofod-Svendsen (KRF)
- 9 Ritt Bjerregaard (S)
- 10 Baadsgaard (S)
- 11 Jytte Hilden (S)
- 12 Korneliusen (S)
- 13 Tove Lindbo Larsen (S)
- 14 Poul Nielson (S)
- 15 Gade (SF)

- 16 Ingerlise Koefoed (SF)
17 Lone Dybkjær (RV)

Til stedfortrædere for:

- 1-4 Svend Åge Petersen (KF)
Ole Bernt Henriksen (KF)
5-6 Niels Anker Kofoed (V)
Hanne Severinsen (V)
7 Aagaard (KF)
8 Inger Stilling Pedersen (KRF)
9-14 Kelm-Hansen (S)
Tinning (VS)
15-16 Rahbæk Møller (SF)
Anne Grete Holmsgård (SF)
17 Bilgrav-Nielsen (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

26) Valg af 2 medlemmer til at føre tilsyn med Folketingets bibliotek.

Valgt blev:

- 1 Povl Brøndsted (V)
2 Jytte Hilden (S)

Den næste sag på dagsordenen var:

27) Valg af 9 medlemmer til det i grundlovens § 71 omhandlede tilsyn med behandlingen af personer, som er underkastet frihedsberøvelse.

Valgt blev:

- 1 Hans Hækkerup (S)
2 Stavad (S)
3 Taanquist (S)
4 Carsten Andersen (SF)
5 Aase Olesen (RV)
6 Karen Thurøe Hansen (KF)
7 Fischer (KF)
8 Elsebeth Kock-Petersen (V)
9 Inger Stilling Pedersen (KRF)

Den næste sag på dagsordenen var:

28) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til det udenrigspolitiske nævn.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Knud Østergaard (KF)
2 Eva Møller (KF)
3 Grethe Fenger Møller (KF)
4 Steenholdt (GrønL.)
5 Bjørn Elmquist (V)
6 Ivar Hansen (V)
7 Bollmann (CD)
8 Kofod-Svendsen (KRF)
9 Svend Auken (S)
10 Lasse Budtz (S)
11 Svend Jakobsen (S)
12 Anker Jørgensen (S)
13 Risgaard Knudsen (S)
14 Kjeld Olesen (S)
15 Gert Petersen (SF)
16 Albrechtsen (VS)
17 Stinus (RV)

Til stedfortrædere for:

- 1 Bo Kristensen (KF)
2 Karen Thurøe Hansen (KF)
3 Hagen Hagensen (KF)
4 Ole Bernt Henriksen (KF)
5 Tørnæs (V)
6 Skrumsager Skau (V)
7 Arne Melchior (CD)
8 Inger Stilling Pedersen (KRF)
9 Kelm-Hansen (S)
10 Helle Degn (S)
11 Ivar Nørgaard (S)
12 Erik Holst (S)
13 Robert Pedersen (S)
14 Ritt Bjerregaard (S)
15 Thoft (SF)
16 Pelle Voigt (SF)
17 Niels Helveg Petersen (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

29) Valg af 16 medlemmer og stedfortrædere til Nordisk Råd.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Kaj Poulsen (S)
2 Anker Jørgensen (S)
3 Dorte Bennedsen (S)
4 Robert Pedersen (S)
5 Tastesen (S)
6 Margrete Auken (SF)
7 Lilli Gyldenkilde (SF)
8 Aase Olesen (RV)

- 9 Karen Thurøe Hansen (KF)
- 10 Flemming Hansen (KF)
- 11 Stetter (KF)
- 12 Bollmann (CD)
- 13 Ivar Hansen (V)
- 14 Jens Peter Jensen (V)
- 15 Sønderby (V)
- 16 Steffensen (KRF)

Til stedfortrædere for:

- 1 J. K. Hansen (S)
- 2 Poul Nielson (S)
- 3 Svend Jakobsen (S)
- 4 Jimmy Stahr (S)
- 5 Hjortnæs (S)
- 6 Inger Harms (SF)
- 7 Hanne Thanning Jacobsen (SF)
- 8 Bilgrav-Nielsen (RV)
- 9 Alice Brask (KF)
- 10 Houe (KF)
- 11 Kirkegaard (KF)
- 12 Helge Adam Møller (KF)
- 13 Fogh Rasmussen (V)
- 14 Povl Brøndsted (V)
- 15 Bente Nielsen (V)
- 16 Inger Stilling Pedersen (KRF)

Den næste sag på dagsordenen var:

30) Valg af 17 medlemmer til valutaudvalget.

Valgt blev:

- 1 Ahlmann-Ohlsen (KF)
- 2 Flemming Hansen (KF)
- 3 Bo Kristensen (KF)
- 4 Aagaard (KF)
- 5 Svend Heiselberg (V)
- 6 Fogh Rasmussen (V)
- 7 Arne Melchior (CD)
- 8 Inger Stilling Pedersen (KRF)
- 9 Ole Vagn Christensen (S)
- 10 Jytte Hilden (S)
- 11 Ivar Nørgaard (S)
- 12 Erling Olsen (S)
- 13 Robert Pedersen (S)
- 14 Erik B. Smith (S)
- 15 Jes Lunde (SF)
- 16 Rahbæk Møller (SF)
- 17 Niels Helveg Petersen (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

31) Valg af 11 medlemmer til udvalget angående det civile beredskab.

Valgt blev:

- 1 Korneliusen (S)
- 2 Lerke (S)
- 3 Henning Rasmussen (S)
- 4 Søgaard (S)
- 5 Hanne Thanning Jacobsen (SF)
- 6 Ole Vig Jensen (RV)
- 7 Arentoft (KF)
- 8 Birgit Fogh-Andersen (KF)
- 9 Lizzie Lichtenberg (KF)
- 10 Birthe Rønn Hornbech (V)
- 11 Inger Stilling Pedersen (KRF)

Den næste sag på dagsordenen var:

32) Valg af 9 medlemmer til det i § 2 i lov nr. 272 af 6. juni 1985 om et teknologinævn omhandlede udvalg.

Valgt blev:

- 1 Ritt Bjerregaard (S)
- 2 Korneliusen (S)
- 3 Jytte Hilden (S)
- 4 Gade (SF)
- 5 Lone Dybkjær (RV)
- 6 Svend Åge Petersen (KF)
- 7 Fischer (KF)
- 8 Helge Sander (V)
- 9 Kofod-Svendsen (KRF)

Den sidste sag på dagsordenen var:

33) Spørgsmål til ministrene:

Spm. nr. S 1

1) Til forsvarsministeren af:

Thoft (SF):

»Kan ministeren oplyse, hvad formålet er med, at fregatten »Herluf Trolle« som et led i NATO-øvelsen Baltops-86 deltager i en landgangsovelse i Rønne havn, hvorunder det bornholmske hjemmeværn er aktiveret, og har en sådan NATO-øvelse tidligere indvolveret Bornholm direkte?«

Skriftlig begrundelse

[Thoft]

Det er ikke længere nogen hemmelighed, at denne regering gør sig mange anstrengelser for at fjerne de selvpålagte danske restriktioner for så vidt angår Bornholms deltagelse i det integrerede militære NATO-samarbejde. Helt selvpålagt har denne holdning nu ikke været, for den var et resultat af de forhandlinger, der i 1946 førte til den sovjetiske rømning af Bornholm.

Som det sker med alle andre afgørende militære tiltag, hemmeligholdes de i første omgang, og kritiserer vi, at tingene foregår, så får vi at vide, at vi ser spøgelse. Næste led er en offentliggørelse af tingene, og kritiserer vi nu, får vi blot at vide, at vi er kværulanter, for sådan har det hele tiden været.

Baltopsøvelserne har i denne henseende været typiske. Op gennem 1970erne var der en vis debat om Bornholms rolle, og hver gang tilbageviste Forsvarsministeriet, at noget nyt er på vej. I 1984 og 1985 fik NATO-øvelserne i Østersøen imidlertid et sådant omfang – ikke mindst fordi verdens største slagskib, det amerikanske »Iowa«, samt et stort antal engelske landgangstropper deltog – at det ikke længere var muligt at hemmeligholde øvelserne. Og først da blev det oplyst, at disse øvelser havde fundet sted i mere end 10 år.

I 1961 kunne en syg orlogsgast, der blev indlagt på Rønne sygehus, give anledning til diplomatiske forviklinger. Så sent som i 1982 gav det anledning til megen omtale, at det var planlagt, at et amerikansk militært hornorkester skulle spille ved et bornholmsk dyrskue, og amerikanerne måtte trutte andesteds end på Bornholm. Så sent som den 30. januar 1985 bekræftede major Helldén fra Flyvertaktisk Kommando, at »bornholmerne må i stigende grad indstille sig på at se både fly og skibe fra vore allierede, hvor holdningen hidtil har været, at det principielt skulle være danske fly og skibe, som alene skulle varetage forsvarsopgaver omkring Bornholm«. (Gengivet efter dagbladet Bornholmeren 30. januar 1985).

I dag er flådebesøg fra andre NATO-lande blevet almindeligt. Det startede i begyndelsen af 1970erne med en enkelt marinekutter, og i den forløbne periode er skibenes antal og størrelse forøget dramatisk.

I 1984 landede allierede krigsfly for første gang siden 2. verdenskrig i Rønne lufthavn, og i juni 1985 skete dette igen.

Nyeste skaktræk i denne lange kæde af små borte umærkelige nøk er, at en NATO-øvelse direkte involverer Bornholm. Det er ikke sket tidligere. I hvert fald har det hidtil været hemmeligholdt, hvis det er sket.

Bornholm er geografisk betragtet beliggende som en fremskudt forpost i Østersøen. Hidtil har danske regeringer bestræbt sig på at fastholde Østersøen som et lavspændingsområde, og Bornholm er kun i mindre udstrækning blevet benyttet militært. Men med udbygningen af lufthavnen – herunder med nødlandingsaggregater for krigsfly, udbygningen af lytteinstallationer på Rytterknægten og senest Dueodde – er Bornholm i stigende grad blevet en NATO-maskingeværrede midt i Østersøen.

Jeg har med mit spørgsmål ønsket, at denne udvikling ikke skulle ske ubemærket, ligesom jeg har ønsket en debat om, hvorvidt NATO-militarisering er i danskernes (herunder bornholmernes) interesse. Det passer næsten for godt til de nye, fremskudte, offensive NATO-strategier.

Thoft (SF):

Jeg har med dette spørgsmål om oprustningen på Bornholm ønsket at yde mit lille bidrag til festligholdelse af ministerens fødselsdag. En sådan dag bør ikke fejres uden det antimilitaristiske bidrag eller den malurt, som også SF kan dryppe i bageret. Til lykke med de 38 år!

Bag spørgsmålet ligger imidlertid den dybt alvorlige kendsgerning, at Danmark er voldsomt involveret i oprustningen i Østersøen, en oprustning, som foregår uden om Folketinget og dets udvalg. Således har hverken forsvarsudvalget eller det udenrigspolitiske nævn været inddraget i eller orienteret om de tiltag, der er sket omkring Bornholm og på Bornholm i de senere år.

Forsvarsministeren (Engell):

Jeg vil gerne først takke hr. Thoft for de venlige ord i anledning af min fødselsdag, men så må det også være slut med venligheden, for når man læser hr. Thofts begrundelse for spørgsmålet, kan man jo få det indtryk, at Bornholm ikke er en del af det danske rige, at fregatten »Herluf Trolle« ikke er et dansk orlogsskib, og at det er uacceptabelt, at skibet anløber Rønne, og at besæt-

[Forsvarsministeren]

ningen over sig sammen med det bornholmske hjemmeværn.

Jeg vil gerne sige, at en sådan holdning og indstilling kan jeg overhovedet ikke dele. Jeg gad vide, hvor mange danskere der kan det uden for SFs og VS' sikkerhedspolitiske diskussionsklubber.

Om selve spørgsmålet skal jeg oplyse, at der ikke er tale om en landgangsovelse med fregatten, men om en såkaldt anløbsøvelse. Formålet med en sådan øvelse er at træne bl.a. den del af besætningen, som er genindkaldt, og i den sammenhæng øver man også bevogtning og nærforsvar i forbindelse med ankomst til og afgang fra havn.

Jeg kan også sige, at anløbet til Rønne fandt sted den 5. oktober, og den havde ingen sammenhæng med øvelsen Baltops, som fregatten »Herluf Trolle« først efterfølgende deltog i. Spørgsmålet bygger således også i sin begrundelse på forkerte præmisser.

Thoft (SF):

Jeg vil gerne spørge ministeren, om det er korrekt, at »Herluf Trolle« ikke deltog i Baltops for efter den såkaldte anløbsøvelse i Rønne.

Jeg vil også gerne spørge, hvad årsagen kan være til, at tidligere forsvarsminister hr. Poul Søgaard så sendt som i 1982 kunne fastslå i forbindelse med en anden øvelse – da var der tale om et amerikansk militært hornorkester, som skulle trutte ved et dyrskue på Bornholm – at Bornholm ikke var en del af Danmark set i relation til NATO, en oplysning, som er i overensstemmelse med den, jeg lærte på Institut for Statskundskab i begyndelsen af 1970erne hos professor Bjøl. Da fik vi også oplyst, at der var en række særlige restriktioner omkring Bornholm, som gjorde, at Bornholm ikke var en ordinær del af det danske område, en holdning, som også skinner igennem i Seidenfadenrapporten.

Fischer (KF):

Nu nævner hr. Thoft, at oprustningen i Østersøen foregår uden om det danske Folketing, og det føler han sig noget bekymret over. Men jeg ved ikke, om det er så underligt, al den stund oprustningen i Østersøen vel er besluttet i Det Sovjetiske Politbureau. Jeg vil bede forsvarsministeren bekræfte rigtigheden heraf.

Bo Kristensen (KF):

Jeg vil gerne sige forsvarsministeren tak for det positive svar ud fra den betragtning, at der jo her er tale om et dansk landområde, hvor det er naturligt, at vore styrker har fri adgang til at bevæge sig og foretage de nødvendige øvelser set ud fra et sikkerhedspolitisk synspunkt.

Men i forbindelse med det spørgsmål, som hr. Thoft rejser, vil jeg gerne vide, om ikke det også fremover er sådan, at et nært samarbejde med de lokale hjemmeværnsstyrker og de enheder, som også skal fremgå i international sammenhæng, er naturligt og dermed en fortsættelse af en eksisterende linje, når vi taler øvelse.

Forsvarsministeren (Engell):

Den første del af hr. Thofts spørgsmål har jeg allerede svaret på.

Så vil jeg gerne sige, for at der ikke skal være nogen misforståelser, at det er korrekt, at der i 1982 var en diskussion her i Folketinget med udgangspunkt i en konkret sag. Jeg vil godt minde om, at i den forbindelse udsendte den daværende forsvarsminister, den daværende regering, en udtalelse, og den vil jeg godt læse op her, for den tager fuldstændig afstand fra det, hr. Thoft var inde på i sit indlæg. Man siger:

»Der eksisterer ingen, hverken skriftlige eller mundtlige, aftaler mellem Danmark og Sovjetunionen vedrørende tilstedeværelsen af fremmede styrker på Bornholm.«

For det andet: »Bornholm er således ligesom enhver anden del af det danske rige og uden begrænsninger omfattet af NATO-samarbejdet.«

For det tredje: »På baggrund af de særlige omstændigheder omkring de sovjetiske troppers tilstedeværelse på Bornholm indtil den 4. april 1946 har Danmark siden pålagt sig en vis tilbageholdenhed med hensyn til fremmede troppers tilstedeværelse på Bornholm.«

Det var det, der var grundlaget for den daværende regering, og det er det, der er grundlaget for denne regering. Derfor er det naturligvis fuldstændig ukorrekt, når hr. Thoft forsøger at fremstille det, som om Bornholm ikke er en i alle henseender fuldstændig ligestillet del af det danske rige.

Må jeg så sige til hr. Fischer, at det er da fuldstændig rigtigt, at en af de ting, der må

[Forsvarsministeren]

give anledning til bekymring i vor del af verden, naturligvis er den meget massive sovjetiske opbygning også på flådeområdet i Østersøen, og derfor kan jeg helt dele de betænkeligheder, som hr. Fischer giver udtryk for.

Det samme gælder for hr. Bo Kristensens vedkommende.

Det er jo sådan, at flådens enheder gennemfører en lang række forskellige former for øvelser, såkaldte ruller, og en af disse ruller er en nærforsvarsrulle, hvor man indøver beskyttelsen i havn i forbindelse med anløb af et sådant skib. Det er det, der har fundet sted her.

Når man er ude at sejle med flådens enheder, søger man selvfølgelig at udnytte den tid, man er ude, optimalt, og det vil sige, at man udnytter ressourcerne og forsøger at træne mandskabet så godt som muligt. Det er det, der har fundet sted i denne sammenhæng, og derfor må jeg helt afvise det, hr. Thoft er inde på, at det skulle være et led i en militarisering, en oprustning i Østersøen. Det er som så meget andet af det, hr. Thoft siger, forskruet.

Thoft (SF):

Det er sådan, at der foregår en lang række tiltag omkring Bornholm, de foregår uden om Folketinget, og de foregår, uden at man drøfter, om der er grund til at fjerne den selvpålagte tilbageholdenhed, som jeg også kan forstå at den nuværende regering ligesom den forrige regering går ind for i henhold til den pressemeddelelse, som ministeren læste op.

Det er sådan, at da de første marinekuttere fra Holland og Vesttyskland landede ved Bornholm i begyndelsen af 1970'erne, var der ingen presseskriverier om det, der var ingen meddelelse til Folketingets forsvarsudvalg, der var ingen meddelelse til det udenrigspolitiske nævn. I dag er det sædvanligt, at større skibe lægger til ved Bornholm.

Da de første fly fra USA landede i februar 1984, var der heller ingen meddelelse.

Hr. Fischer nævnte, at det var forståeligt, at oprustningen i Østersøen foregik uden om Det Danske Folketing, for den foregår i Det Sovjetiske Politbureau. Jeg vil gerne bede ministeren bekræfte, at den oprustning, der foregår i Østersøen, og som er styret af Det Sovjetiske Politbureau, har Folketingets for-

svarsudvalg fået fuld orientering om, hvormod Folketingets udvalg er blevet henvist til at spørge russerne, når det drejer sig om den oprustning, som NATO foretager i Østersøen.

Forsvarsministeren (Engell):

Jeg skal kun gøre to bemærkninger.

For det første, at regeringen naturligvis ønsker at fastholde den lavspænding, som eksisterer i området. Det er naturligvis også den nuværende regerings politik, men vi ønsker ikke under nogen omstændigheder at bidrage til at skabe nogen form for usikkerhed med hensyn til Bornholms placering. Det være sagt fuldstændig klart og entydigt.

Med hensyn til den sovjetiske flådeopbygning og Politbureauet skal jeg ikke vikle mig ind i nogen lang diskussion om det tema; jeg vil blot henvise hr. Thoft til den udmærkede rapport, der kom fra det sikkerheds- og nedrustningspolitiske udvalg for kort tid siden. Den behandler også dette spørgsmål og understreger rigtigheden af det, jeg netop har sagt.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Bortfaldet spørgsmål:

Spm. nr. S 20

Formanden:

Medlem af Folketinget Pia Kjærsgaard har den 7. oktober 1986 meddelt mig, at hun ønsker at tage sit til indenrigsministeren stillede spørgsmål nr. S 20 tilbage. Spørgsmålet, der dermed er bortfaldet, var sålydende:

Til *indenrigsministeren* (7/10 86) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Hvilke andre muligheder for at blive tilset af en læge findes der for personer inden for sundhedsvæsenet, der som chefen for Sygesikringen i Århus ved sygdom tilkalder en anden læge end lægevagten?«

Begrundelse

Jeg skal henvise til det ligelydende spørgsmål nr. S 1634 af 19. august 1986 og bede

[Pia Kjærsgaard]

ministeren oplyse, om Århus Amtsråds redogørelse foreligger på nuværende tidspunkt. I benægtende fald bedes ministeren rykke for svaret.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 9. oktober 1986, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Meddelelser fra formanden:

Mødet hævet kl. 13.15

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.